

Noves eleccions. De la nació, l'Estat, els interessos d'estat i els partits

written by Sebastià Sardiné | 16 de gener de 2021

El president Pedro Sánchez, en una entrevista televisada, volent enganyar a la prou espavilada canalla, generació 5G, va quedar mut quan una jove li va etzibar que si un no vol pertànyer a un grup, té el dret d'escollir sortir-ne. I vet aquí el problema.

Fem una mica d'història. Recordem l'Escola de Salamanca s. XVI –origen de la ciència política– i les ensenyances de Juan de Mariana i F. Suárez amb el “Tractatus de Legibus” sobre el pacte social i la sobirania, quan a Castella, sí, a Castella, es qüestionava l'absolutisme monàrquic postulant-se a favor del “contractualisme” o pactisme català, el qual diu que el poble té la sobirania (art. 1.2 de la Constitució espanyola, CE) i, segons el Dret natural, pactava amb un rei o compte-rei la gestió de la cosa pública, atorgant-se estructures de govern. En cas d'incompliment, el poble recuperava la sobirania i triava un altre governant.

Catalunya seguia des del s. XIII aquesta línia. Hobbes amb el seu “Lebiathan”, pacte social, llibertat i ordre, ens donava suport; també Spinoza, amb un Jean Bodin a estudiar. Però Castella, executats els “comuneros” va triar l'absolutisme de Maquiavel –encara hi és– pel que s'imposà a la força el fet de pertànyer a un “grup d'amics i amigues”, del que no et pots escapar, pegant-te si ho votes, castigant-te amb presó i exili si ho intentes. Si la monarquia incompleix aquell pacte social, naix el legítim **Dret de Resistència**, i el de desobediència civil, del que se'n deriva el d'autodeterminació, que lliurement com a minoria nacional (ONU) hauríem de poder exercir els catalans sense cap

impediment. Però és clar, la casta oligàrquica dels “Atado y bien atado” va incloure a la CE, pel soroll de sabres, l'article 2 imposat pels militars de l'article 8 de la CE, que ve a dir-nos que per canviar la CE, cal fer-ho votant tota la “nación española”, que mai ha estat tal.

Sent així, cal tornar a examinar què és una nació, i què és un estat plurinacional. Per ser nació és necessari tenir una llengua, una cultura, un territori delimitat i controlat, finançament viable i unes estructures de govern amb expertesa per gestionar el bé comú, característiques que reuneix amb escreix Catalunya i altres minories nacionals. El Regne d'Espanya és una altra cosa. Castella també és nació, el dia que se n'adonin, ens entendrem millor.

En aquest entorn sociopolític, de republicanisme civil, defensat entre molts altres pel jurisconsult català Francesc Solanes, a principis del s. XVIII (1) rau la llibertat originària de la nació, entesa com a tal. Andalusia, considerant-se nació, amb Portugal i Catalunya, es varen aixecar contra el tirà rei absolutista (1640-41). A Andalusia va fracassar el moviment, vist que els “señoritos” cortesans i casta política –talment com ara, carregant-se Felipe Gonzàlez i Guerra els postulats de Blas Infante (1885-1936)– abraçaren les teories de La Fronda francesa, defensada pels cardenals Richelieu i Mazarino que, amb Felip IV, sense aprovar-ho les nostres Corts, regalaren la Catalunya del Nord a França (per mantenir Flandes), va guanyar l'encontre només Portugal, que va assolir llur sobirania plena.

Per superar el “contracte social”, l'absolutisme monàrquic s'inventà el concepte d'estat, inexistent fins llavors, com un ens superior a tot plegat, afegint-hi l'opac “interessos d'estat” gestionat per l'oligarquia dominant, *deep state*, per raó de la força i contra la força de la raó. D'aquesta acció il·legítima, naix el Dret de Resistència, el de desobediència i el d'autodeterminació, internacionalment reconeguts. A cada nació maltractada la resistència pren un nom diferent:

Revolució dels clavells, Primavera de Praga, Primavera àrab, “la melodia dels indignats” que canta el poble català, revolució dels somriures, dels llaços grocs, de la Via, i tantes altres manifestacions festives, democràtiques, pacífiques... i votant per la Independència el 1r d’octubre de 2017, a costa de ser apallissats, empresonats i exiliats. Com deia Hill, també Churchill?, “una revolució no es pot fer sense idees” i aquí a Catalunya, adés i ara, els diferents partits nostrats tenen idees contradictòries que comporten un continu enfrontament en l’acció de govern.

I és aquí on som. En la precampanya electoral d’unes noves eleccions a un Parlament on els lletrats oficials informen sobre si el que es legisla és o no contrari als “interessos d’estat” que ningú ha definit, ningú controla, sota el fosc paraigua dels “secrets d’estat i fons reservats”. Per a gestionar les engrunes delegades, cedides, fiscalitzades, l’estat es valia de virreis castellans, ara diputacions, que, sent estat, col·laboren en el control del territori amb forces a la seva disposició i al del Poder Judicial. No tenim policia pròpia –ni generals Escobar, afusellat pel dictador l’any 1940–, que defensin com ell la Generalitat, vist que la Generalitat és estat..., *val més saber-ho i dir-ho.*

És en aquest context que els obsolets partits orgànics es barallen per posicionar-se i atraure els votants de l’1-0, bona gent. Del bloc unionista, conqueridors a ultrança, no cal parlar-ne. Pel que fa als grups sobiranistes, independentistes o republicanistes, adés concentrats en ERC, CiU, Cup i derivats, cal dir que d’ençà de l’exitós Referèndum de l’1-0 on el poble unit va guanyar el pols a tot un Estat, el personalisme fragmentador exconvergent i la deriva republicana, ambdós en guerra oberta, ens neguiteja i divideix. Cap membre dels antics governs i velles estructures de partit s’hauria de presentar ni sortir-ne elegit. Cal foc nou. Fins ara cap partit, tot i alguns intents, ha volgut fermament fer una llista transversal oberta on el poble pugui

triar directament els candidats, una llista única per a les eleccions constituents. Tot i que en alguns partits, les llistes obertes s'han disfressat amb primàries internes; JxCat amb giny i voluntat integradora s'hi ha esforçat. Altres, ni això. Exmembres de vells partits fent capelleta per guanyar poltrona i sou.

S'esmerçaran molts de vots. ERC està tancada i qüestionada. La CUP no l'entén ningú, ni fa ni deixa fer; els Comuns són unionistes-dependents. La Independència no ha de ser un objectiu, sinó el resultat positiu d'estratègies consensuades i tàctiques efectives, que sumen fites aconseguides, que incorporen al projecte eines d'estat, es diguin cambres, col·legis professionals, patronals, sindicats, societat civil organitzada, presència en xarxes..., i ajuntaments, en especial el de la capital del Principat.

Personalment, considero que la posició de la resistència davant d'un estat incomplidor ha de passar per tres fases:

Primera: l'estat com a enemic. El Regne d'Espanya no ha complert mai el "pacte social". La resistència, desobediència i el dret a l'autodeterminació estan emparats pel dret internacional incorporat a la CE, però és refusat pels gestors dels interessos d'estat. Sembla que estem al final de la fase. La resistència hauria de ser molt més contundent.

Segona: l'estat com a adversari. Estadi en el qual la classe política i civil s'hauria d'instal·lar. Cal pensar i actuar com si ja se'n fos d'independent, tractant l'estat bilateralment i amb totes les conseqüències. Això vol dir que les pròximes eleccions haurien de ser constituents i que la coalició que forçosament conformarà la nova legislatura, hauria d'aixecar la suspensió. A més hauria de regular a curt termini una nova llei electoral, amb democràcia directa i participativa, per tal de revocar càrrecs electes que incomplissin llurs programes; el cens electoral, etc. I establir qui podria votar la nova constitució redactada pel

poble, no pels partits polítics, amb disposicions derogatòries i transitòries adients, i un text sotmès a referèndum. Si el resultat fos negatiu, se seguiria sent una província i autonomia sotmesa, en les condicions a establir. Tot i que cal tenir en compte que una reforma de la CE no beneficiaria les minories nacionals. Si el referèndum de la constitució catalana fos positiu, s'imposaria l'alliberament immediat de presos, el dret a retornar dels exiliats, i:

Tercera: Amb l'estat predecessor, tracte de nació preferent, com a soci amb qui voluntàriament s'hauria de col·laborar. Entre el nou estat i l'estat predecessor caldria ajustar el repartiment-liquidació d'actius-passius aplicant la legislació internacional. El s. XX ens ha ofert molts exemples, el Brexit també.

En conclusió, en les pròximes eleccions la clau del vot a emetre rau en la credibilitat i grau de compromís que assumeixi individualment cada polític, a detallar els partits en els seus programes electorals.

(1) Ho desenvolupo en el meu treball de 2018: *La sobirania és del poble*. Fent-ne referència també, Neus Ballbé en la seva tesi doctoral d'història: *Francisco Solanes: Teoria política i pràctica de govern a Nàpols, durant virregnat austríac 1707-1734*.